

9. Kaasulaitos

Yleistä

Vuosi 1974, kaasulaitoksen 114. toimintavuosi ja 74. vuosi Helsingin kaupungin laitoksena, oli monessa suhteessa merkityksellinen. Niinpä mm. ensimmäisen kerran kaasun tuotanto perustui koko vuoden ajan raakaöljystä saatavan nestekaasun eli butaanin käyttöön kaupunkikaasun raaka-aineena. Vaikka monimutkainen, pitkälle automatisoitu kaasunvalmistuslaitteisto vaatiikin käyttö- ja huoltohenkilökunnalta erittäin suurta valppautta ja ammattitaitoa, kyettiin kaasuntuotantoa jatkamaan häiriöttömästi ja turvallisesti uusien menetelmin.

Butaanista valmistettu kaupunkikaasu poikkeaa ominaisuuksiltaan jonkin verran aikaisemmasta hiilikaasusta joten kertomusvuoden alkupuolella ilmeni tarvetta säätää ja tarkistaa asiakkaiden kaasulaitteita. Tästä työstä vastasi kaasulaitoksen jakeluosaston henkilökunta. Vaikka työ oli varsin laaja ja se oli tehtävä mahdollisimman nopeasti muun työn lisäksi, kaasunkuluttajien palvelu kyettiin nytkin toteuttamaan kaikkien tyydytykseksi.

Kaasulaitoksen tehdasalueella *Sörnäisissä* tapahtui vuoden aikana suuria muutoksia. Kaikki hiilikaasulaitoksen lopettamisen yhteydessä tarpeettomiksi käyneet *rakennukset* ja laitteet purettiin. Laitoksen käytöstä vapautuneet *alueet* luovutettiin pääasiassa sähkölaitoksen hallintaan ja kaasulaitokselle jääneellä alueella suoritettiin kunnostustöitä, jotka jatkuvat edelleen.

Uusi kaasunvalmistuslaitteisto toimi koko vuoden ajan hyvin. *Hiilikaasulaitoksen* lopetettua toimintansa, loppuivat myös sen ympäristölleen aiheuttamat haitat, joten tuotannonmuutos merkitsi tässä mielessä suurta parannusta.

Kaasunmyynnin kehitys oli samansuuntaista kuin edellisinä vuosina. Pienkulutustariffien osalta tapahtui lievää laskua kun taas suurkulutustariffeilla ja erikoishinnalla myydyt kaasumäärät pysyivät suunnilleen ennallaan. Myydyn kaasun kokonaismäärä oli jonkin verran pienempi kuin v. 1973. Tämä johtui toisaalta siitä, että butaanissa valmistetulla kaasulla on korkeampi lämpöarvo hiilikaasuun verrattuna ja kaasua tarvittiin siis määrällisesti entistä vähemmän sekä toisaalta jatkuvasta energiansäästökampanjasta. Myös kaasumittareiden erilainen rahastusjärjestelmä aiheutti myyntilukujen näennäistä pientymistä kertomusvuoden aikana. Kaasunjakeluverkostoa ei varsinaisesti laajennettu, mutta kaupungin muut toimenpiteet kuten mm. metron rakentaminen aiheuttivat lukuisia katuputkiverkoston siirtotöitä. Teollisuuslaitosten lautakunta teki 5.11. esityksen kotitalouksien kaasunkäyttövelvollisuuden lakkauttamisesta itäisissä kaupunginosissa, mutta kaupunginvaltuusto ei käsitellyt asiaa kertomusvuoden aikana.

Henkilökunta ja organisaatio

Vuoden 1973 joulukuussa tapahtuneen tuotannonmuutoksen ja sen aiheuttamien tehtävä- ja organisaatiojärjestelyjen takia lakkautettiin kertomusvuoden aikana seuraavat toimintayksiköt: *laboratorio- ja sivutuotetoimisto, suunnittelutoimisto ja koksinyhtymätoimisto* sekä *öljynkaasutustoimisto*, jonka tehtävänä oli huolehtia uuden öljynkaasutuslaitoksen koekäytöstä. Organisaatiokaavio esitetään seuraavalla sivulla.

Toimistojen lakkauttaminen